

**Відповіді до завдань III етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
у 2022-2023 навчальному році**

11 клас

Завдання I

1. Заповніть пропуски в тексті, указуючи дати описаних подій, прізвища.

2 травня 1848 року у Львові була заснована перша українська політична організація – Головна руська рада, котра взяла на себе роль представника українського населення Галичини перед центральним урядом і виконувала її протягом 1848-1851 рр. Раду, яка складалася із 30 постійних членів – представників світської інтелігенції, вищого та нижчого духовенства, очолив єпископ Григорій Яхимович.

Друківним органом Головної руської ради стала «Зоря Галицька» – перша у Львові газета українською мовою, що почала виходити з 15 травня 1848 року.

Правлячі кола Австрії, ігноруючи вимоги українців, усе ж погодилися на запровадження з 1848 року навчання українською мовою в народних школах та викладання цієї мови як обов'язкового предмета в гімназіях. На початку 1849 року відкрито кафедру української мови у Львівському університеті. Її першим професором став Яків Головацький.

Складовою частиною боротьби за демократичні перетворення стало пожвавлення культурно-освітнього руху в краї. У жовтні 1848 року у Львові відбувся перший з'їзд діячів української культури і науки. Згідно з рішенням з'їзду у Львові було засновано «Галицько-руську матицю» – культурно-освітню організацію, яка мала завданням видання популярних книг для народу.

У той час у Європі та світі відбулися такі події: 25 лютого 1848 року у Франції проголосили республіку; 18 травня 1848 року у Франкфурті відкрилися загально німецькі національні збори; 12-17 червня 1848 року у Празі відкрився Слов'янський конгрес; 1849 року угорський сейм проголосив незалежність Угорщини; 1851 року у Лондоні відкрилася перша промислова виставка.

2. Перед вами на світлині «Видатні постаті». Назвіть їх зліва направо (стоять, сидять).



Стоять: Георгій Нарбут, Василь Кричевський, Михайло Бойчук.

Сидять: Абрам Маневич, Олександр Мурашко, Федір Кричевський, Михайло Грушевський, Іван Стешенко, Микола Бурачек.

3. На перший погляд, місто Рівне – звичайне провінційне місто, яке волею долі стало «столицею» однієї з областей України. На перший погляд, нічим не визначне, але це лише на перший погляд... Чому це місто називають – містом трьох столиць?

Відповідь:

У найтяжчі для України часи м. Рівне тричі ставало столицею. Уперше це сталось на початку XX століття, коли під натиском більшовиків Директорія Української Народної Республіки на чолі з Симоном Петлюрою була змушена залишити Київ. Тоді столицю перенесли до м. Рівного, де на залізничній станції стояв вагон з урядовцями. Про той час залишилась приказка: «Під вагоном – територія, у вагоні – Директорія».

У ті ж буремні роки, початок XX століття, м. Рівне оголошують столицею вдруге. Бунтівний отаман Оскілко проголошує місто столицею України. Але, як і першого разу – ненадовго.

Утретє місто стає столичним містом волею окупанта. У 1941 році на окупованій німцями території створюється рейхскомісаріат «Україна» зі столицею у м. Рівному. Випускались навіть власні гроші. Після війни місто стає одним з обласних центрів України.

4. Установіть послідовність подій суспільно-культурного життя України XX ст., що відображені в цитованих документах.

А) «...Репресії показали, що в дискусії з українськими «дисидентами» влада не знайшла більш переконливих аргументів, ніж застосування сили, а умови в таборах переконали мене у тім, що простір застосування цієї сили не знає кінця...».

Б) «Комуністи у своїх виступах піддали критиці новий роман О. Гончара «Собор». Висловлюючи жаль, що зрілий майстер художнього слова як у кривому дзеркалі показав працю, побут, духовний світ металургів і колгоспників Подніпров'я...».

В) «Зворотною стороною буржуазного націоналізму є безрідний космополітизм, який проявляється в плазуванні та низькопоклонстві перед іноземщиною. Безрідний космополітизм є зброєю в боротьбі проти соціалізму...».

Г) «Низька технічна оснащеність наукових лабораторій, різке зниження життєвого рівня і соціальна незахищеність призвели до масового виїзду багатьох вчених за кордон, переходу їх до комерційних структур...».

Відповідь: 1В, 2Б, 3А, 4Г

Завдання II

Укажіть відмінне:

– між соціально-економічним і політичним розвитком Польщі та Чехословаччини у період між двома світовими війнами.

Відповідь:

Політичний розвиток Чехословаччини, на відміну від Польщі, був більш стабільним.

У Чехословаччині партії мали повну свободу опозиційної діяльності, а в Польщі їхня діяльність ускладнена.

Українське населення Чехословаччини не відчувало дискримінації, як то було в Польщі.

Чехословаччина на відміну від Польщі вивозила за кордон капітал.

У розвитку економіки Чехословаччина домоглася більших успіхів, аніж Польща. Значно менше був рівень безробіття та інфляції тощо.

У Чехословаччині на відміну від Польщі. Була проведена аграрна реформа.

Завдання V

Мустафа Джемільєв (повне ім'я: Мустафа Абдульджемільєоглу Джемільєв (Кірімоглу)) народився в селі Межиріччя, біля міста Судак, на півострові Крим, 13 листопада 1943 року. Один з лідерів кримськотатарського руху, правозахисник, учасник дисидентського руху СРСР, народний депутат України від фракції «Блок Петра Порошенка», уповноважений Президента України з питань кримськотатарського народу.

Політичну діяльність Мустафа Джемільєв почав у шістнадцятирічному віці, коли співпрацював з нелегальною в Радянському Союзі молодіжною організацією «Союз кримськотатарської молоді». З 1960 року Джемільєв брав участь у національному русі кримських татар. у 1969 Мустафа Джемільєв стає одним із засновників правозахисної «Ініціативної групи захисту прав людини в СРСР», від імені якої він бореться за права кримськотатарського народу, насамперед за його політичну реабілітацію та повернення на історичну батьківщину, до Криму. Цієї мети вдалось досягти лише в 1989 р., коли почалося масове повернення кримських татар на пів острів. У 1989 році Мустафа Джемільєв і його родина повернулися на територію Криму.

У 1991 році Мустафа Джемільєв був обраний главою кримськотатарського Меджлісу. Починаючи з 1998 року Мустафа Джемільєв був народним депутатом України шість скликань поспіль. Після Революції Гідності Мустафа Джемільєв активно боровся проти анексії Криму, намагався вирішити ситуацію на користь деескалації.

Під час анексії Криму Росією в лютому-березні 2014 року Джемільєв став активним борцем проти російської агресії. Підтримавши принцип територіальної цілісності України, він не визнав референдум про приєднання пів острова до Росії. Мустафа Джемільєв:

- у квітні 2014 року неодноразово звертався до Туреччини з проханням закрити Босфорську протоку для проходження російських військових кораблів і спрямувати турецький флот до берегів півострова, «щоб агресор не відчував себе так впевнено». Туреччина відповіла, що перший з цих кроків суперечить міжнародному праву і підписаним нею угодам по судноплавству через Босфорську протоку, а другий вимагає відповідного рішення НАТО;

- у 2014 року зустрічався з політиками США, провідних країн ЄС, представниками НАТО, висуваючи вимогу введення міжнародних санкцій проти Росії за окупацію Криму та масові порушення прав людини на пів острові з боку російської влади.

Після анексії, російська окупаційна адміністрація заборонила Мустафі Джемільєву в'їзд на територію анексованого Криму терміном на п'ять років.